

IZHAJA VSAKI DAN

Člani obrednih in prazničnih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, oglasne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletna K 24, pol leta K 12, 3 mesece K 6.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik koncesije lista „Edinost“: Natisna tiskarna koncesije lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Krščanski socijanci in trgovinska pogodba s Srbijo.

DUNAJ 26. „Korresp. Avstria“ je priobčila komunikacijo o današnji seji krščansko-socijalnega strankinega vodstva glede trgovinske pogodbe s Srbijo. Seje sta se udeležila tudi ministra dr. Ebenhoch in dr. Gessmann. Po daljši razpravi se je enoglasno sklenilo, da se v tem popoldneva gospodarskem vprašanju prepusti vsakemu poslancu popolna svoboda akcije in glasovanja. Na to je poljedelski minister dr. Ebenhoch izjavil, da je svojočasno opozoril na težave, izvirajoče in tega vprašanja. Z ozirom na veliki skupnodržavni pomen trgovinske pogodbe pa ni mogel odrediti svojega sodelovanja. Z ozirom na razpoloženje, vladajoče v agrarnih krogih, si pa pridržuje nadaljne sklepe.

Minister Milovanović na Dunaju.

DUNAJ 26. Srbski minister za unanje stvari Milovanović je danes prišel na Dunaj in je bil popoldne v ministerstvu za unanje stvari.

Nadvojvoda Friderik v Postojni.

DUNAJ 26. Nadvojvoda Friderik je sinoči odpotoval v Postojno.

Iz Ila.

ISL 26. Ob 11. uri predpoludne je prišel semkaj vojvoda Alençon. Na kolodvoru ga je vsprejel krilni pobočnik cesarjev grof Hoyos.

ISL 26. Cesar je opoldne v hotelu „Elizabet“ obiskal vojvoda Alençona.

ISL 26. Vojvoda Alençon se je ob 1 uri in tri četrti popoldne odpeljal v cesarski dvorec na obed.

ISL 26. Vojvoda Alençon je ob 4 uri in pol odpotoval v Solnograd.

Trije inozemski ministri v Marijinih lazi.

MARIJINI LAZI 26. Danes prispejo semkaj obiskat angleškega kralja ruski minister za unanje stvari Izvolski, francoski minister predstnik Clemenceau in brčkone romunski minister predstnik Sturdza.

KARLOVI VARI 26. Francoski minister predstnik in ruski minister za unanje stvari sta se danes ob 11 uri predpoludne podala v Marijine lazi.

Koštovci propadli na občinskih volitvah.

BUDIMPEŠTA 26. V nedeljo so se v Mako vršile občinske volitve. Propadli so kandidatje stranke neodvisnosti, izvoljen ni bil niti predsednik poslanske zbornice Justh. V novem občinskem svetu so zastopani pristaši Fejervaryjevega režima in socijalisti.

Oder se zrušil.

BUDIPEŠTA 26. Na neki novi hiši v Budimu se je danes opoldne zrušil oder. Šest delavcev se je nevarno, več drugih pa lahko poškodovano. Oder se je zrušil, ker je bil preveč obložen z opeko in drugim stavbenim materialom.

Potres.

KEČKEMET 26. Danes ob 8. uri 10 minut zjutraj je bilo čuti tukaj tri močne potresne sunke, ki so trajali od 6 do 8 sekund. Prebivalstva se je polastila panika. Ljudje bivajo na planem.

Minister Tittoni.

SOLNOGRAD 26. Italijanski minister za unanje stvari Tittoni, ki je ob 10 uri in pol predpoludne v avtomobilu odpotoval iz

Reichenhalla, se je preko Solnograda odpeljal v Linc.

LINC 26. Minister Tittoni je ob 4 uri popoldne prišel semkaj s svojo rodbino ter se nastanil v hotelu „Nadvojvoda Karol“. Minister se jutri odpelje.

Grof Tolstoj obolev.

PETROGRAD 26. „Novoje Vremja“ poroča iz Moskve, da je grof Tolstoj na svojem posestvu nevarno obolev. Grofica je brzojavno pozvala dva zdravnika in zahtevala zdravlje.

Angleška kraljica v Kristanji.

KRISTANJA 26. Angleška kraljica je s princem Viktorijo danes opoldne prišla semkaj.

Sestanek Izvolkega in Büleva.

BEROLIN 26. Ruski minister za unanje stvari Izvolski se na svojem potu v Pariz in London ustavi v Norderneyu, kar se sestane z nemškim državnim kancelarjem.

Cesar Viljem v Metz.

METZ 26. Danes sta prišla sem iz Wilhelmsbühne cesar Viljem in cesarica s princema Avgustom Viljemom in Oskarjem.

Iz Perzije.

TEBRIS 26. (Petr. brz. ag.) Danes je bil blizu francoskega konzulata umorjen šerif Sadeh.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 26. Govori se, da je divizijski general Kadi paša imenovan valjem v Kosovem.

CARIGRAD 26. Mladoturki delajo na vse sile, da pridobijo zase Armence. Za danes pripravljajo armenskemu patrijarhu Ismijanu izreden vsprejem.

CARIGRAD 26. Volilno gibanje je že pričelo. V posamičnih okrajih se že pripravljajo kandidatje.

IZ MAROKA.

PARIZ 26. Ministra Revoll in Pichon sta se podala v Rambouillet, da se s predsednikom posvetujeta o dogodkih v Maroku.

FRANKOBROD 26. Iz Berlina poročajo, da je cesar Viljem brzojavno nalezil nemškemu poslaniku v Tangerju, da prizna Mulej Hafida sultanom, ako isti vsprejme algezijske akte.

LONDON 26. Neki tukajšnji list je zvedel iz Tangerja, da so diplomatična zastopstva v Tangerju prejela pismo Mulej Hafida, v katerem isti izjavlja, da prizna Algezijske akte in da prevzame odgovornost za dolgove magzena.

PARIZ 26. Neka nota „Agence Havas“ konstatuje, da ni francosko poslanstvo v Tangerju storilo ničesar, da odgodi proglašeno Mulej Hafida sultanom v tem mestu. Potrjuje se, da je Mulej Hafid proglašen v Rabatu, Salehu in Larasu.

LONDON 26. „Daily Telegraph“ poroča iz Tangerja: Poveljniki v Arzili, Bon Avda se brani proglašiti Mulej Hafida sultanom, oziroma prestopiti k njemu s svojimi četami. Hafidova ministra za unanje stvari Menebi in Raisuli sta odmarširala, da ga prisilita, da se podvrže. Nadalje se poroča, da se Francozi z Abdul Azizom pripravljajo na novo ekspedicijsko proti Menebi. Mehala, ki jo sestavljajo, bo štela 4000 mož.

TANGER 26. (Nem. kab. družba) Bu Aud, ki je pobegnil v Arzilo, se je danes pismeno podvrnil tukajšnjim Hafidovim oblastnikom. Naznanil je, da pride jutri semkaj.

Solnograd 26. Ob 3. uri popoldne se je ob veliki udeležbi prebivalstva vršil po-

greb deželnega predsednika Julien-Wallsee. Vlado je zastopal minister za notranje stvari baron Bienerth. Truplo je blagoslovil kardinal nadškof dr. Katschthaler. Truplo so prepeljali v Wolffseg na Gorenje Avstrijsko.

Sušak 26. Govori se, da politična oblast razveljavi izvolitev susaškega župana Gjura Ružića.

Karlovi vari 26. Semkaj je despel na lečenje bivši pruski minister za bogočastje dr. Studt.

Southampton 26. Kancelar zaklada Lloyd George je danes predpoludne prišel semkaj.

Zade 26. V Benkovcu je divjala večerja grozna nevihta. Strela je ubila nekega pastirja in 17 ovac, neko deklico je pa težko poškodovano.

Pariz 26. Umrl je danes Mascart, člen instituta de France in ravnatelj centralnega urada za meteorologijo.

Javni shod v Boljuncu

političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri dne 23. avgusta.

Govor posl. Mandića.

Mi smo torej pokazali tudi ob priliki svoj stari znani slovanski greh — nesloge, ki nas vedno ubija (Glasno pritrdjevanje.) Žalibog da ta greh vlada še vedno tudi v širnih slovanskih krogih. In to se je masčevalo tudi na volitvi predsedniške poslanske zbornice. Slovani imajo večino v parlamentu, a predsednikom je bil izvoljen — Nemec (Krik). Naš kandidat za predsedniško mesto je bil češki poslanec dr. Kramář, eventualno dr. Začek. Ali Poljaki so odrekli in izvoljen je bil Nemec. To je sicer res krščanski socijalec, ali nasprotnik našemu narodu je, kakor so Nemci sploh brez razlike. (Razni vskliki.) To je posledica naša nesloge, ko bi bilo složna postopanje najnujnejše potrebno.

Delovanje poslančev je dvojno: javno in privatno — za kulisami. Ta poslednja naloga je veliko težavnejša. Javnost nima niti pojma koliko in kakih in čisto malenkostnih zahtev prihaja od občin in od privatnikov. V vsemu naj odgovorne poslanec, če tudi je stvar brez vsacega pomena za javnost. Govornik je navel za to drastičen slučaj zsto, ki se je pripetil nekemu poslancu S. L. S. Prišla je na Dunaj neka ženska v blagoslovljenem stanu z zahtevo, naj jej dotični poslanec izposluje dovoljenje za ženitev z nekim železničarjem. In poslanec je moral letati z ženo do ministrov in sekcijah načelnikov, a potem je menil nevoljno, da so poslanci prava Märchen für alles (Bučna veselost).

Nemških poslancev je 238, a se dele na kakih 30 strank in stranci. Ista razcepjenost je tudi na slovanski strani. Čehi so n. pr. razcepjeni na 6 strank. Ali razlika je ta, da so Nemci, ko gre za skupna vprašanja, ena falanga proti nam. Tu ni razlike med liberalci in klerikalci. Lep izgled nam dajajo v tem pogledu tudi Poljaki. Oni so med Slovani najbolj složne organizirani. Tudi v njih so različne struje, ali vsi sede v enem klubu in delujejo složno. Mi Jugoslovani pa se cepimo radi vsake malenkosti.

Na to je omenjal govornik raznih akcij poslancev na korist našemu ljudstvu: radi podpore, ki trpe vladne suše, radi slovenske porote v Trstu, radi znižanja cene soli, v namen, da bo gospodarskim zadrugam dovoljen vpogled v davčne knjige, radi imenovanja sodnikov, radi pošttnih voz na deželi, v prilog zdravilišču Opatija, radi preložitve smodni-

nice. Ali glede tega zadnjega vprašanja ni možno dobiti odgovora, ker vojni minister ne odgovarja na take interelacije. Dalje: radi olajšav volilcem na občinskih in državnozbornskih volitvah, radi postopanja družbe Austro-Americana z izseljenci, radi zapostavljanja našega jezika na pomorski oblasti, radi demonstracij v Puli povodom družbine skupščine, radi zapostavljanja našega jezika na poštah in železnicah.

Več govorov je izustil posl. dr. Laginja, mej temi tudi v prilog predloga socijalnih demokratov za uvedbo splošne in volilne pravice za deželne zbornice, o nagodbi med Avstrijo in Ogrsko.

Po treh letih je bila zopet enkrat redna razprava o proračunu. Govorila sta tudi posl. Mandić in Spinič. Poslednji o gospodarskih stvarih, Mandić pa o političnih in narodnih.

Nadalje je omenjal govornik spremembe v ministerstvu valed odstopa ministrov Pacaka in Forta.

Ministerski predsednik Beck si je nadel nalogo, da reši tri velika vprašanja: volilno reformo, nagodbo z Ogrsko in proračun. Ali sedaj hoče rešiti vprašanje, ki je za Avstrijo vprašanje vseh vprašanj. To je jezikovno vprašanje. Če se mu posreči poveljna rešitev tega vprašanja, priznavati se mu bo moralo, da je diplomat. Posebno pereče je to vprašanje na Češkem. Ali ravno v tem boja so Nemci na Češkem veliko na boljsem nego Čehi. Prvi moreje računati na skrajno podporo vseh Nemcev iz vseh dežel, ne izvemši krščanskih socijalistov. Ko gre za kako nemško vprašanje so vsi složni, kakor veriga. Oni ne vprašujejo, za katero deželo gre, ampak postavljajo se vsi v jedno falango. Tako jedinstvenosti na slovanski strani ni.

Borba za rešitev tega vprašanja bo huda. Če se baron Beck posreči nadvladati vse težave, ki se protivijo rešenju tega vprašanja, pridobi si velik zaslug za državo. S tem zaključjem. (Buren dolgo trajajoč aplavz, klici: Živio Mančić!) (Zvršetek pride.)

Račun plačujemo mi!

Naši sosede Italijani jočejo dan na dan, da jim je avstrijski „jarem“ pretežak. Ko govorijo in pišejo o tem „jarmu“, so pravi romanopisci. Mi pak gledamo vedno, kako naši Italijani po zaslugi tega „jarma“ morejo vedno računati na dve državljanski, na svoja dva ministra vnanjih stvari: Tittonija in Aehrenthala. Naši Italijani se morejo celo pohvaliti, da so oni vez in barometer prijateljstva med omenjenima ministroma.

Ako n. pr. naši Italijani potrebujejo kako uslugo od Dunaja (kakor asistencijo c. k. policije na irredentističnih demonstracijah), tedaj se redno in najprej obračajo do — Tittonija. Ako hoče n. pr. irredenta svoje ljudi, pak tudi regnicole, predpostaviti domači Slovincem in Hrvatom, tedaj jej pomaga stric Aehrenthal.

„Dobri odnosi“ med obema sosedomi in zaveznikoma!! To je politična fraza, ki ustvarja čudeže.

Recimo, da se je v Istri ali v Dalmaciji dogodil kak krščanski pretep. Kak regnicolo je dobil batin. Joj! — „Dobri odnosi“ postavljajo po konci vao diplomacijo na Dunaju in v Rimu. Lete brzojavna poročila, preiskave vodijo sami največji državni funkcionarji, novinstvo grmi, kakor da so dnevi pri Mukdenu ali Visu.

A potem, ko je bilo toliko krika za nič, ne sme ostati brez uspeha, potem se z drakonskimi odredbami kaznuje naš človek, a z

ljudje so govorili marsikaj o njegovi preteklosti. Bil je baje nezakonski sin bogatega očeta, a po materi ciganski krvi... To in podobno se je govorilo, a gotovega ni vedel nihče. On sam je o tem vedno molčal.

Prinesel je bil Jože tudi harmoniko s seboj. In kako lepo je igral, ko jo je včasih tako pod noč prijel v roke! Vriskali in ob enem jokali so ti zvonki glasovi... Cela vas je spočetka strmel in poslušala.

Jože je bil kmalu docela domač pri Hostnikovich, ki si skoraj niso mogli želeči boljšega hlapca.

Samo nekaj ni bilo prav staremu gospodarju...

Imeli so pri Hostniku hčerko Ivanka, lepo, osemnajstletno dekle. Bila je, da si je človek ni mogel misliti lepše. Bolj srednje, vitke postave in tako krasnega, finega obrazka, da se je morala njena čudovita prikazen vsakemu omiliti.

Jože in Ivanka... oba mlada in lepa, sta si bila kmalu prijatelja in kmalu tudi, kakor se je vsaj očetu Hostniku zdelo, preveč prijatelja... Mati v tem oziru ni bila toli tenkovidna, a oče je kmalu začel gledati malo bolj po strani to iskreno prijateljstvo med hčerko in hlapcem. No, proti Jožetu je

PODLISTEK.

1

Mlin pod vasjo.

Spisal Savo Sever.

I.

Ob prijazni solnčni brežini se blesti črna vasiča Podolje. Globoko doli pod vasjo pa sameva v zapuščenih grapi že na pol razpadel mlin.

Kakor zakleta je ta kotlina. Strmo navzgor se vzdiguje na obeh straneh sivo, deloma z robido in drugim grmičjem obrašeno skalovje. Visoko gori se svetlika majhen košček neba, tu doli pa vlada večten polumrak in solnčni žarek se nikdar ne zgubi v to temno pustinjo. Vse se zdi tu spodaj tako mrtvo, vse tako tajinstveno grozno. Še mal potok skaklja nekam plašno čez visoki skalnati jez in beži potuhnjeno in naglo po stisnjeni strugi ven iz te mrtvaške samote...

Skrito v to molčečo puščavo zre po-
lastno izpod grmovčevja majhno, ob skalo
prislonjeno poslopje.

To je stari mlin.

Kakor nad vas okolico, tako leži tudi nad tem zapuščenim, temnošivim zidovjem nekaj mrtvaškega. Skoraj bi človek ne verjel, da je tu še pred nedolгим časom bivalo človeško bitje. Vse opustošeno, vse razmetano in razpadlo. Od vlažnega, zatemnelega zidovja se je odlučil ves omet; tu pa tam se je odkrušil že posamezen kamen. Streha je vsa nagrbana, mestoma že udrta. Kosi opeke leže raztreseni krog in krog. Ob zidu aloni razpokan, čez sredo razbit mlinški kamen. Tam spodaj molé iz gruščá še ostanki nekdanjega kolesa. Vrat ni več, a vendar je težko vstopiti v mlin; iz vlažnih tal bobotno poganjajoče koprive ti zabranjujejo vhod. Med rujavimi železnimi križi praznih oken je razpredel pajk svoje umetne mreže. Kjer je nekdanj plesal mlinški kamen, sili trava iz mokre plesnobne. Tam v temnem ozadju pa curlja voda po osiveli steni in se nabira v blatnih kalužah po razjedenih tleh.

Same razvaline, sami sledovi nekdanjosti...

Tak je dandanes mlin pod vasjo. Ljudje so ga oputili in zob razdirajočega časa je zagospodaril nad njim. Le tisti vaščani, ki jih zanese potreba, prihajajo tod mimo; a

Dunaja se dirigira dolga izjava v zadoščeneje Italiji. Prav tako kakor da so naše pokrajine italijanske kolonije, ki jih je Avstrija le za par let vzela v zakup radi trgovine.

Mi Slovenci in Hrvatje pak, kakor domači „koloni“ ali „sužnji“, smo od vseh ali od nikogar. Gospodarski nas izčrplja Avstrija, politično Italija.

Ko je preveč grmelo in bliskalo, so stari Slovenci, da ublažijo razježenega Vida, doprinali mu mastne žrtve: opitane ovce in vole in tudi drugih pridelkov s polja.

A sedaj, ko je kaj zagrnelo med Avstrijo in Italijo, potrebujejo tam na Dunaju in v Rimu — kakor nekdanji Bog Vid — milega vonja pečenega ovna. Ta oven smo mi Slovenci in Hrvatje. Mismo večna žrtva, ki urejuje „dobre odnose“.

Evo slučaj iz dnevnice kronike!

Teh dni se sestane zopet italijanski minister za zunanje stvari Tittioni z avstrijskim mu kolegom baronom Aehrenthalom.

Že tedaj, ko se je doznelo za ta sestane, je „Piccolo“ donesal daljši članek, ki so ga posnele in komentirale vse italijanske in tudi uglednejše nemške novine.

A veste-li, kaj je bilo rečeno v tem članku?

Menda se spominjate: da se ministra morata konečno sporazumeti glede „prekernega položaja“ tukajšnjih Italijanov. Prijateljstvo med Avstrijo in Italijo mora sloneti na jedni jedini bazi: na „sreči“ „podjarmljenih“ Italijanov!...

Se nekaj. Dne 18. t. m. so se stekli v Solinu blizu Splita hrvatski in italijanski delavci v neki tovarni cementa, ker je italijanski delavec Maniacchi bestijalno pretepel dečka M. Smolako, ker mu ta ni hotel prinesiti vode. To je razgorelo hrvatske delavce, ki itak že ne morejo trpeti regnicolov, ker jim ti na delu delajo konkurenco s tem, da delajo za 1 K 20 stot., kjer je poprej Hrvat služil 2—3 K. Od besede je prišlo do pesti; romagnoli so potegnili bodala (kajti regnicolo nosi pri sebi nož, tudi ko gre k duhovniku, da stori pokoro za svoj zadnji krvavi čin), a Hrvatje so jih potem pošteno namlatili.

Dobili so jih torej Italijani. Ali, ker so dobili — batin, a le radi svoje brezobraznosti, so se morali seveda takoj skaltiti tudi „dobri odnosi“. — Če pa bi bili oni daki kateremu naših, e potem bi bilo to junaštvo in „lekcijska“ — ščavom! Ker pa se je dogodilo nasprotno, bilo je dosledno, da se iz tega navadnega pretepa ustvari državni konflikt!...

In res, italijanske novine so stavile ta dogodek v zvezo s predstoječim sestankom Tittionija z Aehrenthalom in so povpraševale povsem resno: ali ni solinski dogodek zadosten, da se prekinejo diplomatski odnosi med Avstrijo in Italijo?!

Z italijanske oficijelne strani so se sicer res požurili, da dementirajo diplomatski spopad, ki bi imel slediti radi namazanosti italijanskih pleč v Solinu. Ali tudi te oficijelne novine v Italiji dajajo slutiti, da signor Tittioni povpraša barona Aehrenthala za račun glede „proganjanja“ Italijanov v naših straneh!...

Niti ne treba naglašati, da baron Aehrenthal poda svojemu italijanskemu kolegi vse možne garancije v smislu, da končni račun poplačajo Hrvatje in Slovenci... Saj je bilo vedno tako!

Smeli bi povprašati: kedaj se vendar enkrat preneha s tem nedostojnim barantanjem z našo kožo?!

Ali ne čakajmo odgovora ne iz Rima in tudi ne z Dunaja?!

Odgovor dajmo si — sami! Uredimo svoje domače razmere, svojo politiko, svoje kulturno in gospodarsko delo tako, da bomo mogli ob vsaki priliki in faktično izvajati svoja prava! Bodimo močni, po potrebi tudi brezobzirno odločni nasproti vsem, ki hočejo barantati z našo kožo, in videli boste, kako potem ti naši kraji izgube značaj kolonije — kogarsibodi!

vendar molčal; ni se mu skoraj upal kaj reči. Ivanko pa je enkrat o priliki prijel, naj se ne peča tako zaupno in bolj prijazno s hlapcem, češ, to ni lepo in se ne spodobi... Ivanko je bilo sram, zarudela je, a rekla ni ničesar.

Jože se skoraj sam ni zavedal, kako in zakaj je to prišlo, da je čutil do Ivanke nekaj več kot do drugih ljudi. Skoraj se je bal misliti na to in ni si upal tega priznati... Pa vendar se je vsakokrat tako vzradostil, če jo je videl in vsakokrat ga je spreletelo v njeni bližini neko tako mehko, neizrazljivo čuvstvo. Samo da jo je srečal, pa se je čutil srečnega... Zdelo se mu je skoraj nemogoče, da bi ne smel biti žnjo malo bolj prijazen in ni si mogel misliti, da to ni prav in da bi moral kedaj živeti proč od nje, ne da bi jo večkrat videl. Če se mu je kedaj usilila ta misel, mu je postalo, kakor da ga je nekaj zaskrbelo globoko notri, in ves se je otrese, da se znebi te muke.

Podobno se je godilo tudi Ivanki.

In tako je nekaj tlelo in plamtelo v njunih srcih. In oba sta gojila skrivno in skrbno ta sveti plamenček in oba sta bila srečna, da sta ga smela vsaj skrivati...

(Dalje.)

Ali pri tem si moramo jedno najboljšo zapomniti: da na naših obalah ne more biti ne miru, ne premirja z Italijani vse dotlej, dokler ne bomo mi sami tako močni, da bomo mogli postaviti pogoje miru in te pogoje tudi garantirati se svojo — močjo!

Glasovi o ministerski krizi radi srbske pogodbe.

Srbska pogodba ni zadovoljila zagriženih agrarcev, ki bi hoteli vsaj zavlačevati čim več mogoče dan, ko naj stopi v veljavo. Industrijski krogi in tudi vsi politični činitelji razum ministrov, izhajajočih iz agrarnih strank, silijo pa vladu, naj se posluži svoječasno s pooblastilnim zakonom dane ji pravice in določi, da naj stopi sklenjena pogodba s Srbijo v veljavo že 1. septembra.

V seji, obdržani v osrednjem uradu agrarcev na Dunaju, je poslanec Hohenblum izjavil, da sta mu oba kršćansko-socialna ministra Geismann in Ebenhoch (seveda na pritisk agrarcev) obljubila, da nikoli ne privolita v to, da se vlada posluži pooblastilnega zakona za uveljavljanje srbske pogodbe z dnem 1. septembra. Dr. Lueger je interveniral v tej stvari in, da bi rešil oba ministra neizogibne krize, je poskušal spraviti najhujše agrarce v svoji stranki na bolj konzilijantno pot. Skušal je pregovoriti iste, naj ničesar ne ukreneta proti obema ministroma, ako ista privolita v uveljavljanje srbske pogodbe z dnem 1. septembra. Pri svojem parlamentarni razpravi srbske pogodbe pa naj imajo vsi člani kluba pristoje roko. S tem hoče Lueger rešiti tudi zadrego onih kršćanskih socialcev, ki zastopajo meščanske in torej industrijske interese.

Kakor je razvidno iz zadnjih brzojav, se mu je posrečilo najti modus vivendi. Ni pa izključeno, da ima stvar osebne posledice, kajti ultra-agrarnemu poljedelskemu ministru Ebenhochu stvar vendar ni po godu.

Srbska veleizdaja.

Kakor znano, so uprizoritelji sramotne veleizdajniške gonje proti Srbom označili klub „Slavenski Jug“ v Belgradu kakor iztočišče in središče tega namišljenega revolucionarnega gibanja.

Sedaj pa je nastopil „Slavenski Jug“ sam in je podal tako karakteristiko denuncijanta Nastića, da bi moralo biti v dušo sram njih, ki so se posluževali tega človeka kakor nekake klasične priče za dokaz veleizdaje, ki — je ni!

Nastić se je vtihotapil v Belgradu v pozni večer srbskega patrijaha, ali s politiki in poslanci ni imel prav nikakih zvez. Dospel v Belgrad se je predstavil kakor begunec iz Bosne ter je iskal stikov z mladimi ljudmi, večinoma dijaki. Ker se je predstavil kakor mučenik, je pridobil njih simpatije. Posebno jih je podžgal v sovražstvo do njih, ki so ga — kakor je lagal — proganjali. Njegov načrt je bil, da dade izraza temu hlinjenemu sovražstvu v posebnem statutu revolucionarne organizacije, na katerem pa ni sodeloval noben resen politik, še manj pa kak član kluba „Slovanski Jug“, ker je Nastić ta statut že poprej napravil. (Jasno je torej, da je Nastić izvajal to politično lumparijo po določenem načrtu).

Tisti mladi ljudje so bili le navdušeni za kulturno akcijo, za duševno skupnost vseh Jugoslovanov, a niso niti sanjali o kaki revolucionarni akciji. Še le po prihodu Nastićem so se jele pojavljati v mladih glavah nekaterih take absurdne ideje. Nastić je postal središče, okolo katerega naj bi se razvijala revolucionarna agitacija in organizacija. Ta ničrednež je znal sugerirati te ideje, je delal vse priprave ter je širil tisti famozni revolucionarni statut, ki ga sedaj uporablja kakor dokument za obtožbo „veleizdaje“. Pisaril je tudi nekaterim uglednim ljudem hrvatsko-srbske koalicije, da bi jih pridobil za to organizacijo in — kompromitiral. Ali ta korespondenčna ne nudi absolutno nobenega dokaza za obtožene brate Pribečević.

Iz vsega je razvidno — zaključuje „Slavenski Jug“ — da je bil Nastić le agent-provokator, ki je došel v Belgrad z že določenim programom.

To je slika o denuncijantu Nastiću, ki mora vzbujati le gnus v vsakem poštenem človeku. A rudetiča srama mora oblivati vsacega Avstrijskega vepričo dejstva, da se avstrijski diplomatski agenti poslužujejo takega stvara kakor orodja, a vsacega Jugoslovana vepričo dejstva, da more sedeti na stoličih hrvatskih banov človek, ki s pomočjo takega propalega človeka progenja jeden cel narod!...

Saborski klub stranke prava je izdal komuniste, v katerem izraža svoje uverjenje, da je vsej protisrbski kampanji v glavnem le ta cilj, da bi brate iste krvi razdvojila in da bi zlomila odpor proti nezakonitemu in protipustavnemu režimu v Hrvatski! Zato naglašajo klub svojo solidarnost se stališčem hrvatsko-srbske koalicije.

Najvažnejši in najkarakterističnejši dogodek pa je, da je sedaj eden najboljčijih Frankovcev Mirko pl. Pisičić, nastopil z brošuro, v kateri obojga gonjo proti Srbom, s čemer je obojega tudi Frank. Ta brošura pa priznava tudi, da je ta največji in najradikalnejši Hrvat, ki se dela, da mu ni noben drugi Hrvat dovolj hrvatski, — v zvezi z R a u c h o m. Zato je Pisičićeva brošura prava

bomba za Raucha in Franka. Vse kaže torej, da bo mnogokateri vprizoritelj te infernalne kampanje še glava bolela po tem reševanju monarhije pred revolucijo, ki — je ni!!

Hrvatska.

Nepotrdiv izvolitve Zmejanovića patrijarhom.

Kakor poročajo iz Novega Sada, ni nepotrdiv izvolitve verškega škofa Gabriela Zmejanovića napravila v krogih radikalcev posebnega vtiska, ker so bili na to pripravljeni. Vrhu tega so se radikalni Srbi začeli približevati upravitelju patrijarhata, škofu Lucijanu Bogdanoviću, ki je pri ministerskem predsedniku dr. Wekerlu posredoval, da so bile potrjene volitve škofjskega glavnega zbora.

Tudi budimpeštanski listi se bavijo z nepotrdivo izvolitve Zmejanovića. „Foggetlen Magyarorszag“ meni, da je gotovo, da bo potrjena le izvolitev Bogdanovića srbskim patrijarhom, ker je on edini med srbskimi pravoslavni škofi, ki je vešč madjarskemu jeziku.

General Volodimirov v Zagrebu.

V nedeljo zvečer je prispel v Zagreb general Volodimirov, najpopularnejši člen ruske delegacije na praškem kongresu in predstavitelj slovanske vzajemnosti.

Ogrska.

Narodnosti na Ogrskem.

Romunski poslanec dr. Aleksander Vajda je v nedeljo polagal pred svojimi volilci v Szent Imru račun o svojem parlamentarnem delovanju. V svojem govoru je ostro napadal Apponyi-jev šolski načrt ter je naglasil na koncu, da se na slogi romunskega naroda razbijejo vsi magjarizatorski poskusi.

Rusija.

Rusko vojno brodovje se zgradi na Nemskem.

Zgradbo ruskih oklopnih je došla hamburška tvrdka Blohm. Oklopnice bodo veljale 120 milijonov rubljev.

Car na potovanju.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Petrograda: Car se čim prej poda na pomorsko potovanje, ki bo trajalo dva meseca. Za časa njegove odsotnosti bo vladal velikiki knez Nikolaj Nikolajevič.

Drobne politične vesti.

Avstrijski prestolonaslednik v Romunski. Poluradni list romunske vlade „Vointia Nationala“ poroča, da obišče avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand dne 10. oktobra romunskega kralja v Bukareštu.

Nova stranka v Bosni. — V Tešnju se je teh dni osnovala „stranka naprednih mohamedancev“. Na shodu je bilo mnogo mohamedanskega prebivalstva. Nova stranka bo izdajala v Sarajevu posebno glasilo, ki se bo zvalo „Svijest“.

Ustava v Bosni. — Londonski „Daily Telegraph“ je zvedel iz zanesljivega vira, da je načrt za bosansko ustavo že gotov. Za sedaj se ne uvede parlamentarna vlada, marveč se avtonomna uprava dežele razširi.

Grški kralj na Dunaju. Grški kralj Jurij se ustavi na svojem povratku na Grško tudi letos na Dunaju.

Romunski kralj na Dunaju. Iz Bukarešte poročajo, da se romunski kralj Karol dne 5. septembra sestane na Dunaju s cesarjem Fran Josipom.

Dnevne vesti.

Sprememba na tukajšnjem namestništvu. Dunajski „Reichspost“ poroča: Zvedeli smo, da se grof Schaffgotsch, namestniški podpredsednik v Trstu, ki je že dlje časa na dopustu, ne povrne več na svoje mesto, ker zahteva njegovo zdravstveno stanje popoln mir. Njegov naslednik postane baje dvorni svetnik grof Attems, sedanjí voditelj goriškega okrajnega glavarstva.

Novi predsednik tržaške pomorske oblasti. Včerajšnja „Wiener Zeitung“ je objavila, da je dosedanji predsednik tržaške pomorske vlade Natal Ebner pl. Ebenthal na lastno prošnjo upokojen in da mu je ob tej priliki podeljen red železne krone II. razreda. Vodstvo pomorske oblasti se je poverilo ministerstvalnemu svetniku v trgovinskem ministerstvu Antonu Dellesu.

Tri službe razpisane. Pri c. kr. policijskemu ravnateljstvu so razpisane tri službe uradnih slug.

V carinarskem ozemlju nove luke se dne 15. septembra 1908 otvori prometna „Riva Saccheta“, na pomolu „Sv. Teresa“ in Riva V. Natančneje določbe so razvidne iz razglasov, ki so nabiti v postajah.

C. kr. urad za razlaščenje zemljišč v Trstu, ki je bil dosedaj nameščen v ulici Valdirivo, št. 12. II. nadstropje, se je preselil z dnem 24. avgusta na Piazza delle Poste št. III. nadstropje.

Določila za novo prometno upravo na Riva V, Riva Saccheta in na pomolu sv. Terezije. Ministerstvo za železnice je odobrilo po ravnateljstvu državnih železnic v sporazumljenju z vdeženimi faktorji izdelana do-

ločila o železniškem poslovanju na novih prometnih napravah na Riva V. in Riva Saccheta, kakor tudi na pomolu sv. Terezije v Trstu. Nova določila stopijo v veljavo s 1. septembrom.

Skupni kompleks imenovanih tirov ima ime: „Trst c. k. drž. žel. (Novo pristanišče carinarskega območja)“.

Vozne liste o tistih pošiljateljstvih, ki jih je postaviti na imenovana mesta za prekladanje, je torej opremiti z gornjim označenjem kolo-dvora. Odpravljane vozov iz Trsta drž. žel. na te naprave se vrši, ne da bi se pobirala kak posebna pristojbina, ako je vozni list opremljen z naslovom „Trst c. k. drž. žel. Novo pristanišče carinarskega območja“. — Sicer pa le na predlog onega, ki ima pravico do razpolaganja, in proti plačilu 4 K za vsaki voz.

Nova uredba na policiji. Da se strankam olajša vlaganje aktov, informiranje itd. glede stvari, tičočih se policije, je redarstveno ravnateljstvo sprejelo posebnega uradnika, ki se nahaja v pritličju na veži za eventualne informacije. Popraševanja se sprejemajo ob sobotah, odgovor se dobiva ob sledečih torkih.

Razstava „Otrok“, ki se otvori dne 8. septembra v Ljubljani, mora zanimati, navdušiti in vzbuditi ponos osobito v žensstvu slovenskem. — To je namreč prvi krat, da si upa žena slovenska stopati v javnost z nečem novim velikim, česar še ni bilo do sedaj.

Ce je pa „Splošno slovensko žensko društvo“ v Ljubljani prezele tako veliko odgovornost, tedaj je naša dolžnost, da mi isto podpiramo z vsemi silami in delamo na to, da se v velikem številu vdeležimo te prireditve.

Pokažimo žene slovenske, da znamo ceniti trud in prizadevanje naših mladih sester iz bele Ljubljane! Pokažimo s svojim zanimanjem zato prireditve, da ne poznamo med seboj strank in strarčic, temveč, da smo vse le zavedne Slovenke, ki jim je pred očmi edino le povspreh in blagor milega našega naroda!

Najčastnejše bi bilo, ko bi se združile Slovenke s Primorskega in Goriškega ter priredile skupen obisk razstave. Morda bi se priredil tudi poseben vlak. Vse je odvisno od števil vdeleženk. Prosimo zato, naj vsaka javi vdeležbo na „Zavod sv. Nikolaja“ ulica Farneto št. 18. II. Dan izleta in druge podrobnosti se objavijo pozneje! K. P.

„Brodovski odvjetnik“. Ne morem drugače, nego da pod silnim vtisom, ki ga je napravila na me znamenita povest „Brodovski odvjetnik“ priporočam isto vsakomur, naj jo čita. Osobito naj nepregledajo tega imeitnega dela mladi gospodje, ki mislijo storiti važen korak v zakonski stan. Citajte, mislite in uvažujte, kar je tu napisanega. K. P.

Poroke, rojstva, umrljivost. Od 16. do 22. t. m. se je v tržaški mestni občini poročilo 29 parov. Rodilo je 67 moških in 65 ženskih otrok, skupno 132 oseb, umrlo je 43 moških in 44 žensk.

Za proslavo 100-letnice rojstva I. Gode — Vrdeškega. Salicuje se za v soboto dne 29. t. m. javno posvetovanje v prostorih „Nar. doma“ pri sv. Ivanu. Začetek ob 8. in pol zvečer.

„Lepa Vida“ v Rejanu. — Tamburaški odsek „Kola“ vprizoril je v nedeljo v „Kons. društvu“ v Rejanu v drugič „Lepo Vido“. Uprizoritev se je dvigala nad diletantski značaj; saj so nam skoro vsi sodelujoči dobri znanci z naših odrov, zato je imela tudi nenavaden vspeh. — Gospej Starčevi, ki je izvedla svojo vlogo pretresujoče naravno, so bile najlepše priznanje solze v očeh mnogih koncem zadnjega dejanja. Kraven šopek cvetec, ki jej je bil podarjen, naj ji ho v zagotovilo simpatij občinstva. Gospica Zeleznikova je bile prava osorna mati Kogoj. Z dobro premišljeno igro pokazala je veliko energije in talenta.

Gospica K. Požar-pestunja Marjeta bila je še boljše nego prvič. Pretresujoče kitice, ki nam jih je zapela, so veliko pripomogle k lepemu vspehu.

Tip grofice Gadolla podala nam je ga Briščekova morda nekoliko drugače, nego si ga je mislil pisatelj, a vendar je dosegla lep vspeh ter se ji mora le čestitati.

Požrtvovalni gospod Starec je igral in vodil igro jako spretno.

Gospod Sila bil je izvrsten Volpino, poleg tega so pa tudi pri prosti zabavi po predstavi njegove karikature zbujale bučen smeh.

Grofa Alberta, kakor ga je pokazal gosp. Šmuc, nismo mogli želeti boljšega.

Gospod Bogatec, svetovalec Sodja, je vsprejel vlogo (kakor tudi gospica Brišček) precej kasno, a jo vzlic temu lepo izvel.

Vkljub vročini in vkljub okolnosti, da je bila isti dan ogromna obiskava predstave pri sv. Ivanu natlačena polna dvorana dokazuje priča o simpatijah občinstva do tamburaškega odseka „Kola“, ki je vprizoril igro.

Tržaška mala kronika.

Angleški parnik zadel pri Visu na sipino — Pomoč iz Trsta. Predvčerajšnjem je angleški parnik „Otkos“, ki je plul v smeri proti našemu pristanišču, zadel sredi Jadranskega morja na otrov Kajola na jako nevarni točki. V pomoč parniku je včeraj ob zarji

odpiti iz Trsta parnik pomorske vlade „Pelagosa“ in zvečer parnik tvrde Triptković „Belorice“.

Deset grabežljivih voznikov na Proseku. Proseška žandarmerija je predvčerajšnjem zvečer telefonirala jna tukajšnje redarstveno ravateljstvo, da je prišlo tekom dneva 10 voznikov na Prosek s svojimi vozovi, naloženimi s žakli otrobov. Med njihovo prisotnostjo je zmanjkalo kolo „Styria“ v vrednosti 250 K, last Antona Stokler, imejitelja tovarne testenin pri Sv. Ivanu. Razun tega je zginila plahla iz povoščenega platna, lastnina nekega Rojča. Sum je padel takoj na voznike, ki so se med tem že nahajali na poti nazaj v Trst. Policija je takoj vse ukrenila, da bi prišla tatom na sled, in posrečilo se ji je aretirati voznika Marcela Zigona. Na policiji je po kratkem izpraševanju priznal tatvino glede kolesa. Zanimal je pa, da bi bil on vkradel plahto. Rekel je, da je kolo skril v neki hlev. Agenti so šli na naznačeno mesto, a ker niso mogli najti kolesa, so poskušali tja tudi Zigona, ki je pokazal skrivališče. Razkrilo se pa je tako ob enem, da je Zigon vkradel tudi posodo črešenj v špiritu, ne da bi se doznalo, kdo je njen gospodar. Policija išče druge voznike, ker Zigon ne more povedati njihovih imena.

Velika tatvina se je vršila v Trstu predvčerajšnjem, menda v ulici Madonna. Policija pa je popolnoma obmolnila, češ da bi se ji ne zmešalo sledov.

Čuvaj in pes. Včeraj zjutraj spremili so na zdravniško postajo čuvaja Jakoba Gruzo, starega 25 let, stanujočega v ulici Montecano št. 4, ki je povedal, da ga je velik orčarski pes — baje last gg. Göbel & Forti — ogriznil. Dr. Avieni je pregledal čuvaja in zares našel na njem razne rane na stegnu, nadlaktu in na spolovilih. Po dezinficiranju ran ga je zdravnik dal spremiti v bolnišnico.

V zadnjem času slišimo sploh vedno bolj pogostoma o takih slučajih. Kaj pa delajo vendar dotični občinski organi? Saj nevarnost je velikanska. Zlasti ponoči se klatijo po mestu kar tolpe psov brez torbe, kakor v Carigradu. To je nevedno kulturnega meša!

**„Vzdrževatelj“, ki grozi smrt prosti-
tutki, ki ga vzdržuje.** Natak Ivan Zeth iz Ogrskega, stanujoč v ulici Volto 2, je bil predvčerajšnjem ob 10. in pol uri aretiran v gostilni „alla bella Trieste“ v zagati Chiusa št. 3, na zahtevo prostitutke Marije Steiner, stare 20 let, iz Gradca. Ženska je povedala policijskemu uradniku, da je Zeth, ki je vedno „pumpa“, prišel k njej predvčerajšnjem in zahteval 12 kron. Ker pa mu jih ni dala, ji je zagrozil nič manj nego smrt. On zanika, pridržali pa so ga vseeno v zaporu.

Napad in ranitev v Zgoniku. Predvčerajšnjem so neznani ljudje napadli kmeta Josipa Miliča, starega 35 let, iz Zgonika v bližini njegove hiše ravnotam in vdarili ga po glavi z gorjanci. Po tem činu so napadalcu zbežali. Milič je prišel na pol mrtev domov in včeraj so ga vsprejeli v bolnišnico.

Padel s zidarskega mostu. Humbert Višnovic, star 15 let, stanujoč pri Sv. Ani št. 372, podajač pri gradnji palače Credita na Novem trgu, je včeraj ob 11. uri padel s tramovja ob gradnji tri metre globoko. Zdravnik rešilne postaje je našel, da je nezrečnejš dobil bunko na desnih sencih, razpoklino na desnem ušesu in pretresenje možganov. Premislil so ga v bolnišnico.

Padla v morje. Dvanajstletna Marija Bučinasc, stanujoča v ulici Rivo št. 31, je padla včeraj ob 1.30 popoldne v morje blizu pomola št. 4. v prosti luk. Nekoliko oseb, pri čem tega dogodka, je prišlo na pomoč deklici in jo potegnili iz vode. Zdravnik rešilne postaje, pozvan na lice mesta, je konstatiral, da razun prebitega strahu se deklici ni nič zgodilo.

Loterijske številke izžrebane dne 26. avgusta 1908.

Bruo 86, 35, 46, 11, 3.
Izomest 65, 74, 69, 35, 48.

Koledar in vreme. Danes: Jozef Kalasarič ap Jutri: Avgustin skof. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 29° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Vroče.

Društvene vesti.

Kolesarji! Dirkači!

Naznanja se vam tem potom, da vsprejemajo vpisovanja k dirki sledeči gg. Celestin Sirk, via Caradori 10, Josip Muha, via S. Maurizio 3, Pod bršček A, via Stadion 19. (Društveni sedež). Rado Medič, Nabrežina in Angel K. nte, Prosek. Vloga je K 3, čas, prijav do

7. septembra do 8. ure zvečer. Dirkači vpišite se v velikem številu. Maksimalen čas dirkanja je 40 minut in ne 34. Naznanja se gg. odbornikom osrednjega odbora kakor tudi obeh oddelkov, da bo skupna seja v nedeljo dne 30. t. m. ob 3. in pol v Na brežini pri Nemcu. Zbirališče za osrednji odbor kavarna Balkan ob 2. uri pop.

Osrednji odbor.

Občni zbor akad. fer. društva Prosveta se bo vršil letos dne 5. septembra v Ljubljani. Dnevni red se naznani pravočasno v slovenskem časopisu.

Člene „Del. podp. društva“ se opozarja, da se vsi udeležijo skupnega odhoda k sv. maši, dne 30. t. m. ob 7 3/4 uri zjutraj! Tako tudi popoldanske veselice v „Konsumnem društvu“ pri sv. Jakobu.

Nar. delav. organizacija.

Odborniki vseh skupin in zaupniki so vabljani na važno posvetovanje, ki se bo vršilo v društvenih prostorih v petek dne 28. t. m. ob 7. uri in pol zvečer.

Vesti iz Goriške.

Občinski zastop v Zgoniku — razpuščen. C. kr. namestništvo v Trstu je dogovorno z deželnim odborom odredilo razpust občinskega zastopa v Zgoniku. C. kr. okrajni komisar je dne 25. t. m. odzvel županski urad županu Josipu Miliču ter ga poveril gospodu Maksu Miliču, posestniku v Repnišču.

Imenovanima oblastnima treba izreči le zabavo na tej skrajno potrebni odredbi.

Tako iz Zgonika. S Proseka pa nam poročajo:

Niti na predvečer sv. Ivana, ko je prižganje kresov v staro navado nismo videli še nikdar toliko kresov in umetnih ognjev po hribih Malega Repniča in Zgonika kakor je bilo to dne 25. t. m. vsled vesti, da je občinski zastop v Zgoniku razpuščen.

Goriški vojaški poveljnik M. pl. Chalauka je stopil z naslovem polkovnik v pokoj. V Gorici je bil 13 let. Na njegovo mesto pride major Hoffmann pešpolka 47., nastanjenega v Gorici.

Vilika skala se je v nedeljo popoldne odtrgala s hriba sv. Valentina ter zdrčala dole v Sočo. Zadelo je na železniški tir med postajališčem sv. Mavrom in Solkanskim mestom ter ga poškodovala. Poškodbo so takoj popravili.

Griza je zavladovala med goriškim vojaštvom. Vojaška bolnišnica je polna bolnikov. x **Goriško vinarsko društvo.** Iz računskega zaključka za drugo pravno dobo 1906 do 1907 posnemljemo: Koncem prve uprave dobe je štela zadruga 98 členov 104 deleži; v teku druge uprave dobe je pristopilo 49 členov s tolikimi deleži, izstopil je med letom 1 člen; potemtakem je štela zadruga dne 31. avgusta 1907 146 členov s 152 deleži, ki so po K 20 in jamči vsak zadrugač z 19 kratkim zneskom, torej s K 400 za vsak delež, kar odgovarja z uplačanimi deleži jamstvu v znesku K 60.800. Vina se je kupilo in bilo v zalogi vsega skupaj 1047 hl, prodalo se ga je 743 hl; v zalogi ga je torej ostalo še 272 hl. Denarni promet je znašal K 91.365, končni dobiček je K 582. Z ozirom na lep napredek te mlade zadruge, ki ga je pokazala že v drugi upravi dobi, kar je pripoznala tudi vlada in je podelila za te koče leto K 2500 podpore, priporočamo našim vinogradnikom, naj pristopijo k tej, za našo vinogradniško deželo prekoristni zadrugi v kolikor možno velikam številu.

Vesti iz Istre.

Rušitelj miru! Iz Boljuna: „Slovenec“ laže, da se kar iskri. Kdor pozna boljunsko razmere, ve, da od razsodnih mož v Boljuncu, od tistih, ki imajo možgane, da sami mislijo, in srca, da čutijo za svoj narod — ni niti jednega v taboru rušiteljev miru. In vendar kriči „Slovenec“, da je vsi v njegovem taboru. To je drzna laž, ki naj vara in zavaja v krivo mnenje n jih, ki ne poznajo razmer in — oseb, ki s cinično frivolnostjo brezčutno in brezsrčno zanašajo prepričanje, razdor, kletvino, greh in pohujšanje med naše ljudstvo.

Ali v nedeljo so dobili dostojen odgovor na našem prelepem shodu. Bil je to odločen odgovor njim, ki razbijajo narodne vste, le da ustrezajo svojim zlim instinktom: svoji gospodstvaželjnosti, svoji sebičnosti, svojemu slavoohlepu.

Do pred kratko smo živeli tu v miru: molili svojega Boga, spoštovali svoje duhovnike, se ljubili med seboj, skupno delali. Ne, nismo živeli v duševni le-

Naznanilo.

Usojamo si slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da otvorimo v nekoliko dneh v

:- via delle Torri šte. 2 :-

(Palača DIANA)

ново urejeno trgovino

z zgotovljenimi oblekami

za gospode, gospe in otroke.

Zagotovljamo najtočnejšo postrežbo in najsolidnejše stalne cene.

Za mnogobrojni obisk se priporočajo

BOHINEC & Co.

A. BOZZER

urar in dragotinar - TRST, Corso št. 25

Izbera dragulj, ur in srebrnine.

Sprejme se nova dela in popravilja po zmernih cenah. Kupuje se in menjava zlato in srebrne predmete ter dragulje.

Predmeti, ki ne ugajajo se menjajo.

Direktni dovoz štajerakih kokoši in jaje. Specijaliteta: **Graške Poulares.** Cene dogovorne. — Postrežba na dom. **Ulica Campanile št. 15.**

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Zaloga vseh predmetov za postrežbo otrokom in bolnikom kakor tudi vseh vrst potrebnih iz trdega in mehkega gumija.

Želez. kina-vino Serravallo

■ za bolehe in rekonvalescente. ■

Provzroča voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Comptoir Général Photographie **Salvatore Sabbadini**

Trst, ulica Ponterosso 6 — Telef. 9-40

Fotografični aparati in potrebščine.

Sprejme se razvijanja in tiske.

PLOŠČE in FILMS

Temna soba na razpolago gospodom diletantom.

Predmeti za beložarno luč. — Električna zvonila. — Električne žepne svetilke.

SLOVENC! NE ZAMUDITE OBISKATI

Pariške prodajalnice obuvala :: :: ::
Trst ul. S. Antonio št. 4 (hiša Terni) (Calzoleria Parigina)

kjer najdete vsaki dan nove dohode najlepšega obuvala za gospode, gospe in otroke. Največja eleganca, cene zmerne, blago prve vrste

tariji. Tako govore le oni, ki bi hoteli s to lažjo pokriti svoje zločinske početke. Bili smo vsi narodjaki in skupno smo se trudili za duševno vzdramljenje in gospodarsko ojačenje naroda. In bilo je vsepehov, ker ustvarili smo ustanove z gospodarskimi in etičnimi cilji.

V najnovejši čas je še le satan, ki je zasedal seme prepira in sovraštva. Poprej se je razvijalo naše življenje po Kristovih naukih ljubezni, usmiljenja in odpuščanja — brezvestni hujšaki so božanstveni nauk pogazili v blato in zatajili vrhno zapoved vere Kristove....!!

V nedeljo pa so na javnem shodu pošteti, izkušeni, narodu svojemu brezpogojno udani možje, ki ne poznajo nobenega transigiranja na nobeno stran, ko gre za korist in čast naroda — so ti možje izpregovorili pošteno iskreno besedo, ki je kakor svila luč posvetila v temo zmot, v kateri jedini morejo brezčutni rušitelji miru slaviti svoje „triumfe“! Luč je posvetila in nje sovrazniki so bežali pred njo v skrivne konvencije... Sedaj pa lažje v svet, da so imeli impezantne shode....!!

Mi smo želeli mira. Pripravljeni smo bili za pošteno skupno delo z vsakomur. Vedno smo mislili: tudi če se ne vjemamo v vsem, ali v glavnem, na delu za bodočnost naroda, moramo stati rama ob rami.

Odbili so nas. Napovedali so nam boj do uničenja. Za drugorodne sovraznike, ki ugrajavajo samo ekzistenco naroda, se ne menijo — teh puščajo na miru. Klati hočejo le brata...! Duša jim je poželjiva po brat-ski krvi!

Napovedali so nam boj in hočejo ga — grešen optimizem bi bil, ako bi se varali v tem pogledu — izvajati. Na ruševinah hočejo oni slaviti svoje ejfalske orgije?!

In mi? Tu smo pred odločitvijo: ali naj puščamo, da zločinske roke porušijo vse desedanje delo, ali pa se odločimo za brambo?!

Menda ki ni med nami, ki bi mogel omahovati le za hip. V komur je le iskrica ljubezni do svojega rodu, odloči se gotovo za boj, ki ga mi nismo hoteli in ga nismo izžvali.

Srca kvišku in — v boj!!

Za nemško šolo v Lovrani. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Verein zur Förderung einer deutschen Volksschule in Lovrana“ s sedežem v Lovrani.

Odmev tržaške demonstracije 16. avg. 1908. Iz Kopra: Minoli terek na dan cesarjevega rojstva zvečer zbralo se nas je večje število na vrtu gostilne Sartori. Nekateri gg. kazn. čuvaji, ki so udje glasb. društva „Zvezde“ prinesli so seboj tudi tamburice ter zaigrali več komadov. Kar naenkrat je prišlo na vrt 16 mladih italijanskih „kulturonošev“. S hrupom so zasedli mizo ter pričeli tuliti (ne peli) iredentistične in za Slovane žaljive pesmi. Tamburaši in drugi gostje so jih pustili pri miru, kakor da jih sploh ni na vrtu. Italijanske mlečnozobne je to strašansko jezilo, posebno pa še radi tega, ker so tamburaši še bolj vstrajno in prav pogostoma svirali, ne meneci se za laško tulenje. Ko pa so začeli Italijani vpiti: Abbasso l' Austria, Viva Italia, Viva l' Istria italiana itd., postal je zelo kritičen trenutek, ker nekateri Slovenci so se že vpraševali drug drugega: „Ali naj vdarimo po njih? Neki gospod, videč nevarnost, je poslal po orožnike, ki so tudi prišli. Ko pa so italijanski začeli ime „orožnik“, izginili so kakor pravi junaki eden za drugim z vrta.

Seveda se to postopanje te „nadobudne“ ital. mladine ne pozabi kar tako. Upamo, da jih sodnija že nauči, kako se imajo vesti proti drugim, ki niso italijanske narodnosti.

Toča na otoku Krku. V Sv. Magdaleni pri Malinski na Krku je 15. t. m. padala grozna toča. V vinogradih in na polju je vse uničeno. Po nevihti je izgledala okolica kakor sredi zime. Na mestih je bila toča centimeter na visoko.

Brezplačni krojaški tečaj za moške prične v Puli ene 14. septembra. Tečaj, ki ga bo vodil g. Kunz, bo trajal štiri tedne.

Shod občinskih uradnikov. V ponedeljek so imeli v Puli sestanek uradniki hrvaških in slovenskih občin v Istri. Bilo jih je devet. Sklenili so pridružiti se društvu italijanskih uradnikov v Istri. To društvo stoji na italijšču popolne ravnopravnosti hrvaškega oziroma slovenskega jezika v deželi z italijanskim jezikom. Dolej so od italijanske inteligence priznali v praksi jezikovno ravnopravnost edini ljudski učitelji in občinski uradniki.

Na omenjenem shodu se je razpravljalo tudi o drugih vprašanjih, izlasti o potrebi praktičnega vprašanja za občinske uradnike našega jezika v Istri.

Vesti iz Kranjske.

Državna subvencija. Miekarska zveza v Ljubljani je dobila 7000 kron državne podpore.

Truplo ponesrečenega dunajskega turista Wagnerja so po več dnevnem iskanju našli v terek v skoro nepristopni razpoki na severni strani Triglava. Do trupla je bilo možno priti le s smrtno nevarnostjo. Glava je bila

zdrobljena, udje pa polomljeni. Truplo so prinesli v Dovje. Ponesrečeni Wagner je bil še le 22 let star, samec in bančni uradnik.

V čeburu vode v vrtu utonila je 25. t. m. v Domžalah dveletna hčerka vrtnarja I. Siherla.

Razne vesti.

Kralj Peter kupuje posestvo na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo, da namerava srbski kralj Peter kupiti za prestolonaslednika Gjergia posestvo Baksak v Bihaški županiji. Srbski konzulat v Pešti se je že pričel z lastnikom pogajati.

Zastrupljena prinčeva rodbina. Iz Berlina se poroča, da so oboleli valed vživanja zastrupljenega mesa princ Friderik Leopold, njegova žena in hčerka. Nade je, da kmalu zopet okrevajo.

Ravnateljem zaderske hrvaške gimnazije bo bržkone imenovan znani hrvaški filolog, prof. Marcel Kušar.

Krvav spopad Madjarov in Slovakov. V West-Homesteadu (Pensilvanija) so se na nekem plesu stekli Madjari in Slovaki. Redarstvo je zaprlo 87 Madjarov. Mnogo oseb je bilo ranjenih.

Prva žrtve prepovedi goldinarske vrednosti. Konfekcionar Lazar Königstein v Moravski Ostravi je bil zatčen pri okrajnem glavarstvu, da se poslužuje v svojih izločnih oknih poleg kronske vrednosti tudi še goldinarske. Glavarstvo ga je obsodilo na 5 kron globo.

Nova grška paroplovna družba. V Atenah so z glavno 10 milijonov frankov ustanovili novo grško paroplovno družbo.

MALI OGLASI:
se računajo po 3 stot. besede; masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Na Opčinah prodaja se po zmernih cenah več primernih zemljišč različnega površja za vinlone, v najugodnejših pozicijah tik vodovoda in plina. 1262

Jožef Macarol odprl je osmice. Toči svoj izvrstni teran na Opčinah pri Sossu št. 244, nasproti električni postaji. Toči ga po 72 vinarjev. 1276

Ker se pri mojem odhodu iz Kopra radi mnogih opravil nisem mogel osebno posloviti od vseh prijateljev in znancev, se tem potom poslavljam od vseh ter jim ključem: Z BOGOM! Koper, dne 26. avgusta 1908. — Alojz Vales. (1275)

Prodaja se 200 že rabljenih sodov a 5—700 litrov, kakor tudi velik sod 120 hekt. Cene zmerno. Zaloga: V. S. Francesco št. 15. 1277

Na Opčinah se dajo v najem primerki prostori za štacuno z opremo, ali pa za vsako drugo obrt; pozicija v središču kraja na glavni cesti. Več pove Inzeratni odd. Edinosti. 1261

Na Opčinah se da v najem lokal z dekretom za gostilno, ali pa tudi sam dekret. Naslov daje Inzeratni odd. Edinosti. 1261

Plačilo na obroke (mesečne ali tedenske). — Blago za ženske obleke, moške obleke, dežniki, trliži, postelina pokrivala, zavese, modiljoni, slike, ogledala. — Madonna 43. I. nadst. 1225

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Stenic ni več! po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“
odlikovanega z diplomom velike nagrade na zadnji mednarodni razstavi v Rimu.
„DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zalaga
Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano
Steklenice po K 4-20, 2-30 in 1-50.
Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah.
Iščejo se povsod zastopniki.

Cantina familiare istriana
TRST - ulica Farneto št. 29 - Trst
prodaja svoja vina, z brezplačno postrežbo na dom, po sledečih cenah:
Črno istrsko prve vrste po . . . K — 60 | Pristni viški Opolo . . . po . . . K — 72
Belo — 72 | Črno dalmatinsko — 68
Vrhu tega je vedno preskrbljena z vsakovrstnim namiznim vinom v buteljkah. Vsa gori naznačena vina kemično so analizirana. Gostilničarjem in krčmarjem cene po dogovoru. M. CINICH ex Glavin.

Trgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
Velika izbira belih in barvanih moških srajc, ovratnikov, za-
pestnikov, ovratnic. Nov dohod pletenin za poletno sezono.

Vajenca za trgovino jestvin se išče. Mahnič, Bazovica. 1153

Dečka sprejme takoj večja trgovina z mešaním blagom na Dolenskem. — Ponudbe na upravo pod št. 100. 1226

19-letni mladenič, potnik, bi zastopal slovensko trdiko. Ponudbe pod „Zmožen“ na Ina. odd. Edinosti.

Po osemindvajset novčičev liter — se dobi pristno vino v ulici Belvedere 17. — H. K. 1263

Tržaški Slovenci zbirajte se v gostilni v ulici Belvedere št. 17, kjer dobite vino prve vrste po 56 vinarjev liter. H. K. 1264

Kdo je tisti norec, da bi plačeval vino dražje kakor 56 vinarjev liter, če ga dobi v ulici Belvedere št. 17 po tej ceni. — H. K. 1265

Ura je da vsakdo vinca se napije v ulici Belvedere št. 17, kjer ga dobi po osemindvajset novč. liter — H. K. 1266

Prodaja se petrolejski kotel, približno 200 litrov s pripadki. Obrniti se je v via SS. Martiri 11.

Pečovodja ki je zmožen voditi največje pevske zборе. Išče službo. Sprejel bi tudi kakšno postransko službo. Sodeloval je tudi pri godbi. Naslov pove Ina. odd. Edinosti. 1245

Prodaja se radi družinskih razmer zaloga ogija. Dobiček gotov. Naslov „Edinosti“. 1249

Sprejme se takoj čevljarskega pomočnika. Tudi hrana. Plača po dogovoru. Barkovlje 194.

Sprejme se 14-letnega zdravega dečka kot učenca v prodajalnico jestvin v Barkovljah. Naslov pove Ina. odd. Edinosti. (1253)

Dva ali tri dijak meščanske šole v Postojni se sprejme v stanovanje s hrano; strogo nadzorstvo. Kje? pove Ina. odd. Edinosti. 1231

F. Pertot
urar I. vrste
Trst ul. Poste Nuove 9

Prodajalnica jestvin

Ivan Gustinčič, Trst
Via dell' Istria št. 14

Prodaja kave; riža, testenin domačih in tujih, sladkorja, moke, masla, mila, olja, otrobi itd. — Poštne pošiljke na deželo od 5 kg naprej poštним povzetjem. **VSAKI DAN SVEŽE BLAGO.**

Glavni zastop banke „Slavije“ v Trstu

naznanja svojo preselitev v ulico Caserma 12

I nadstropje.

Zavarovanje na življenje.

Zavarovanje proti požaru.

VELIKA ZALOGA
apnenega karbida
sodčki od 100 kg kron 30; 50 kg kron 31; zrnati kron 33 za 100 kg.
Čiste teže, embalaža zastoj.
Za Istro Gorisko franko na ladijo ali postajo naročnika najmanj za 100 kilogramov
PAOLO PATRIZI, TRST
ulica San Lazzaro št. 9

Gospodarska zveza
centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
registr. zadruga z omejeno zavezo
javlja, da je svoje zastopstvo za Trst, Istro, Dalmacijo poverila
g. Svetku Hanibalu Škerl
v Trstu
ulica delle Poste št. 9.

PISARNA
Dra Jurija A. Maglich
avtor, civ. inženjerja in zemljemerca
se je preselila z 24. avg.
v ul. S. Lazzaro 17
(PALAČA DIANA)

ANTON SKERL
mekanik, zaprtežani izvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“
Napeljava in zaloga električnih svetilk, luči in prota gre-
nočnikov, zonočnikov, in fonograf. Zaloga priprav za točilo pre-
lastna delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1734.

Dr. ARNOLD KOLB
zobozdravnik, svojčas asistent
na dunajski polikliniki
prej v ulici della Zonta 7
sedaj Corso 14, I.
sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plombovanje.
Umetni zobje po najmodernejših sistemih.

Prodajalnica olja, jesiha in mila
F. COSTANTINI
se je preselila z 24. avgustom
iz Piazza S. Giovanni št. 3
v ulico San Lazzaro št. 15
za cerkvijo S. Antona novega.

BOGOMIL PINO
bivši urar v Sezani
ima svojo novo
prodajalnico ur
v TRSTU
ul. Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. Antona novega
vsakovrstne verižice po
pravih tovar. cenah.

Prodajalnica in pekarna
P. PETERNEL
je preložena iz ulice Giulia 76
v Vrdele št. 490
Prodaja točaka, katera je bila vzeta od prejšnjega
lastnika Wreza, Jos. je zopet dovoljena
sedanjemu lastniku P. PETERNEL.

**Tovarne in delavnice po-
hišstva in stavbenih
izdelkov v SOLKANU pri
Gorici.**
Lasten železniški tir:
Gorica, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
ZALOGE:
SOLKAN,
TRST, via Caserma 4

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:
REKA, Via Pile 2
SPLIT, na novojobali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinja)
Letna produkcija
K 1,000.000